

Hasan- (Attila İlhan'ın 'Sokaktaki Adam' Romanından) – Kapalı

Karakter Hayatta ne istediğini veya istemediğini bilmeyen Hasan, olgun karakterli olarak tanınsa da, esasen depresif ruh halinin yaşamını esir aldığı, melankolik, depresif ruh hali dahilinde yaşayan, fakat dışarıdan rahat olarak tanımlanan bir adamdır. Karakterindeki rahatlık, umursamazlıktan ileri gelir. Biraz daha para kazanabilmek amacıyla kaçakçılık yaptığı düşünülür, fakat Hasan için bir şeyi yapmanın veya yapmamanın pek önemi yoktur, O aslında para ile yakın ilişki kurmaktan uzak anti- kapitalist, sıradan bir karakterdir. İç dünyasında oldukça dindar ve inançlı olmasına rağmen, kendini her türlü zor durumdan kurtarabilmek için yalana baş vurur.

Aktiviterler Fakültede Güzel Sanatlar öğrencisiyken sanat ile uğraşmaktan keyif alan Hasan, okulu terk ettikten sonra bu ilgisini de kaybetmiştir. Kitap okuma alışkanlığını ise her daim devam ettirir. Çalışmadığı zamanlarda bol bol alkol tüketen Hasan, bu alışkanlığını kaçış yöntemi olarak seçmiştir. Kendisi ile baş başa kaldığı vakitlerde Fransızca şarkı dinlemekten keyif alır.

ÖRNEK ANILAR

Rahat Kamarotluk mesleğine giren Hasan ve Pepe Yakup kendilerini kürk kaçakçılığı yaparken bulmuşlardı. Yakup, bu işe bulaşmıştı, fakat yakalanmaktan son derece korkuyor, rahatsız oluyordu. Hasan ise hiçbir endişe taşıyor, oldukça rahat hareket ediyordu. “Hasan yine o Ermeniye buldu. Buldu dediğim lafın gelişi, aslını ararsan, gemi yanaştı mı, o mendebur rıhtımda. Bir kahveye gidip, uzun uzun çene attılar. Ben gitmiyorum. Hasan konuşup anlaşıyor. Yapılacak şeyi kararlaştırıyorlar. Saklambaç oyunu bundan sonra başlıyor. Yok, adamları bul; öteyi beriyi kimseye çaktırmadan gemiye sok; yok, gemide fareler gibi dip dip dolaş, şeytanın aklına gelmeyecek delikleri ara. Velhasıl bombok bir iş. Gel, bir kere bulaştık. Her defasında 'Ulan Yakub' diyorum. Yok mu ya! Yakayı bir ele verirsen, mahvoldun.' Fransız polisi, İtalyan gümrüğü, Yunan bilmem nesi derken, bakıyorsun İstanbul'u tutmuşuz. Bir heyecan, bir yürek üzüntüsü. Sonra gelsin bakalım papercikler. Benim paraya hırsım yoktur, ama ne de olsa, elime beş on kuruş geçti mi yüzüm güler. Bak, Hasan öyle değildir. Ermeninin karşısında görsen, aynı surat; vapurda, aynı surat; gümrükçülerin karşısında, aynı surat be! Ben? Mümkünü heyecandan geberirirm vallahi.”

Depresif Hasan, var oluşuna, hayata yaşadıklarına anlam yükleyemeyen, hoşnutsuzluk içerisinde, melankolik bir karakterdi. “İnsan hayatından neden memnun olmaz? Sıkıntılı olur. Ekmek sıkıntısı, geçim sıkıntısı, şu veya bu. Adam sıkılır ve niye sıkıldığını bilir. Benim param var, karnım doyuyor, sorumsuz yaşıyorum. Hiçbir şey umurumda olmadığı için, sıkılacak şeyim yok; yine de, ölecekmişim gibi canım sıkılıyor. Hayat, yani günlük çekişmeler, budalaca gurur, sersemce gösteriş, ahmakça tevazu tamamen dışımda. Herşeye karşıdan bakıyor ve sıkıntıdan çatlıyorum.”

Sıradan Hasan kendini daima sıradan, herkes gibi bulurdu. Kendisini daima “sokaktaki adam” olarak nitelendirirdi. “Evelce konuştuğumuzu, hiç zannetmiyorum. Fakat, birbirimizi görmüş olabiliriz. Ben Sokaktaki Adam'ım. Şurada burada dolaşırken, dikkatinizi çekerim. Bana kızdığınız, ya da beni sevdiğiniz olmuştur. Bir gece, herkes uykuya yattıktan sonra, sokaktan ısıklı çalarak birisi geçer, ben işte O'yum. Siz yatağınızdan ısılığımı duyarsınız. Ya da sabahları, yıldızlar sönmeden, ayak seslerime uyanır, bana söversiniz. Bu şehrin içinde dolaşıyorum.”

Dindar Hasan Allah'a inancı yüksek olan dindar bir karakterdi. “Allah mı? Ben Allah'ıma inanırım. Ezanlar Türkçe okunurken de inanırdım. Herşeyin başı odur. O istemezse, hiçbir şey olmaz. Herkes dua ediyor.”

Anti Kapitalist Hasan'ın kaçakçılıkta ortak olduğu adamlardan Ahmet, Hasan'a kızdığı vakit, O'nun diğer kaçakçılar gibi paraya değer vermediğini, sıkıntılı durumlarda değer yargılarının paradan önce geleceğini söyleyerek kızılıyordu. “Yalnız Hasan gibileri, her daim ordu bozanlık eder. Bu sözüm kulağına küpe olsun beyim, heh heh, bizim bilgimiz yoktur ama, tecrübemiz vardır. Böyle kimselere çok rastladım. Böyleleri için para hiçbir şey ifade etmez. Para işlemez böyle heriflere. Ondan bu dünyanın adamı değildirler. Bir iş tutmazlar, bir baltaya sap olamazlar, kafalarında olmadık düşünceler dolaşır ki, şeytan olsan hani, kavrayamazsın.”

Olgun Hasan'ın fakülteden aşkı Ayhan, O'nu olgunluğu ile tanıyor, takdir ediyordu. “Hasan'ı mı diyeceksin? Belki! Gördün dün akşam, ne olgun çocuktur. Onun yanı başında insan kendini daima eksikli hisseder. Az konuşur, ama öyle konuşur ki, seni dünyaya geldiğine pişman eder.”

Yalancı Hasan, Ayhan'ın kendisini delicesine sevdiğini, gitmesini istemediğini ve Rose-Marie'den kıskandığını biliyordu. Aslında kendisi de Ayhan'ın yanında kalmak istiyordu ama bir taraftan da istemiyordu. Tanımlayamadığı duyguların ve gel-gitlerin esareti altındaki Hasan, Ayhan'a yalanlar söylüyor, kaçış yolunu yalan sözcüklerde buluyordu. “Ve Rose- Marie aleyhinde, bir sürü yalan söylüyorum. Onun hasta olduğunu, ölü gözlü bir Macar mülteciyle seviştiğini uyduruyorum. Marsilya'ya gidince, imkanı yok, Rose-Marie'yi bir daha

görmeyeceđime yemin ediyorum. Beyaz yemin, zira bir daha Marsilya'ya gideceđimden emin deđilim.”

Cesur Hasan, hiçbir Őeyden korkmayan, cesur bir adamdı. Yakub, O'nun bu huyuna hem Őaşıyor, hem de takdir ediyordu. “Yine de severim Hasan'ı sayarım. Kafası işler bir kere. Sonra kimseden korkmaz, kimseyi dinlemez. Bak, diyelim ki Marsilya'da, üç kürk yerine tek kürk alalım diye, o kadar yırtındım. Tındı mı? Ne gezer! Kimin faydasına? Benim elbet. Sözümlü dinleseydi, Őimdikinın yarısı kadar para geçmezdi aline. Başkadır Hasan'ın halleri.”